

ALEXANDER SABERSCHINSKY, *La liturgia, fede celebrata. Introduzione allo studio della liturgia*, Brescia 2008, ss. 259.

Alexander Saberschinsky, urodzony w 1968 roku teolog, dyrektor biblioteki Deutsches Liturgisches Institut w Trewirze, dyrektor Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego Studienhaus St. Lambert w Lantershofen w Niemczech.

W liturgii chrześcijanie celebrują swoją wiarę. Autor szuka odpowiedzi na następujące pytania: co jest własnego w liturgii? jakie są jej momenty istotne? jaki jest też jej głębszy sens? Odpowiadając precyzyjnie na te pytania, buduje pomost między modlitwą prywatną a obrzędami ustanowionymi przez Kościół. Uwzględnia tutaj całego człowieka, jego ciało, przestrzeń, czas. Definiuje liturgię jako dialog i jako celebrację wiary. Opisuje liczne zmiany dotyczące formy liturgicznej w historii i wysiłki czasów współczesnych w tym względzie.

Książka ta opiera się na najnowszych dokumentach nauczania Kościoła. Wprowadza czytelnika w sposób profesjonalny, a zarazem prosty i przystępny w zagadnienia liturgii Kościoła jako nauki (*Liturgiewissenschaft*). Nie jest ona wprawdzie wprowadzeniem w poszczególne jej elementy związane z kultem Bożym, stara się jednak pomóc wejść w głębszy sens celebracji liturgicznych. Jej zadaniem jest – jak zresztą całej nauki o liturgii – pogłębienie zrozumienia kultu Bożego Kościoła. Autor dokonuje tutaj swego rodzaju krytycznej refleksji nad liturgią, wprowadzając jednocześnie w naukę liturgii jako dyscypliny teologii katolickiej.

Książka zawiera cztery rozdziały, logicznie ze sobą połączone. Pierwszy tłumaczy pojęcia związane z wiedzą liturgiczną. Podaje dogłębnie sens teologiczny podstawowych pojęć związanych z liturgią jako nauką, a także omawia najważniejsze źródła liturgiczne pierwszych trzech wieków, podkreślając następujące z nich: *Didache*, *Didaskalia apostołskie*, *Tradycję apostołską*. Następnie z IV wieku podaje *Regułę św. Benedykta* oraz św. Cezarego z Arles. Autor odwołuje się tutaj także do pierwszych ksiąg liturgicznych. Ponadto wspomina o innych źródłach, takich jak: sakramentarze, antyfonarze, *ordines romani*. Szczególną uwagę zwraca na relacje między Kościołem powszechnym a lokalnym, między przewodniczącym liturgii a ludem, między modlitwą Kościoła a modlitwą wspólnotową i prywatną.

Druga część książki porusza zagadnienia związane z antropologią: ciało, przestrzeń, czas. Autor przedstawia tutaj liturgię jako dialog bosko-ludzki. Postrzega liturgię jako celebrację wiary.

Część trzecia omawia problemy dotyczące historii liturgii, począwszy od czasów Nowego Testamentu i Apostołów, aż po reformę II Soboru Watykańskiego. Autor opiera swoje rozważania na najnowszych dokumentach dotyczących tego problemu.

Część czwarta omawia wymiar pastoralny liturgii.

Książka ta może zainteresować wszystkich, którym bliska jest liturgia i piękno jej celebracji. Jest ona cennym materiałem dla osób, które poszukują dodatkowych wskazań w pogłębieniu obrzędów oraz pragną lepiej zrozumieć kult Boży Kościoła. Jest także pożyteczna dla tych, którzy chcą pogłębić swoją formację liturgiczną, jest m.in. bardzo przydatna dla studentów teologii, chociaż nie znajdą oni tutaj kompletnej wiedzy z dziedziny liturgii. Książka zawiera także bardzo bogaty wykaz źródeł na temat liturgii Kościoła oraz zestawienie dotyczących tego tematu pozycji książkowych i artykułów różnych autorów z całego świata.

ks. Tadeusz Syczewski